

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Inspektör
Henrik Juslin

Justerat
Omedelbart

Nr 52

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS
DIREKTIV om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett
system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser
inom unionen, beslut (EU) 2015/1814 om upprättande
och användning av en reserv för marknadsstabilitet för
unionens utsläppshandelssystem och förordning (EU)
2015/757
ÅLR 2021/6371

Beslut

Landskapsregeringen beslöt översända PM enligt **bilaga 1, I122E48** till lagtinget samt brev enligt **bilaga 2, I122E48** till kommunikationsministeriet gällande förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, och beslut 2015/1814 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem, och förordning (EU) 2015/757)

Motivering

I förslaget föreslås utvidgning av utsläppshandelssystemet att innefatta bland annat även sjötransporter samt separat system för byggnader och trafik. Förslaget innebär utmaningar för flera sektorer inbegripet den för Åland viktiga sjöfarten.

Bakgrund

Europeiska kommissionen presenterade i juli 2021 det så kallade 55 %-paketet. Med hjälp av förslagen i paketet fullgörs de åtaganden som anges i EU:s klimatlag att minska EU:s nettoutsläpp av växthusgaser med minst 55 procent från 1990 års nivå senast 2030 och att uppnå klimatneutralitet på EU-nivå senast 2050.

Hänvisning

Samråd/I-ärende

59 § lagtingsordningen för Åland

Kontaktperson
Henrik Juslin

Ålands lagting

Ärende

COM(2021) 551

Ålands landskapsregering översänder härmed bifogade skrivelse för information (I-ärende).

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen, och beslut 2015/1814 om upprättande och användning av en reserv för marknadsstabilitet för unionens utsläppshandelssystem, och förordning (EU) 2015/757) COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211(COD))

Minister

Christian Wikström

Inspektör

Henrik Juslin

FÖR KÄNNEDOM

Landskapsregeringens ministerråd i Bryssel
Enheten för rättsliga och internationella frågor
Lagberedningen

Hänvisning
Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om
ändring av direktiv 2003/87/EG, (EU) 2015/757

Ansvarigt ministerium:
Kommunikationsministeriet
Södra Esplanaden 4, Helsingfors
PB 31, 00023 Statsrådet

Kontaktperson
Henrik Juslin

Ärende

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG, (EU) 2015/757.

(COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211(COD))

Ålands landskapsregering översänder härmed sitt ställningstagande med anledning av förslaget förhållande till landskapet. Landskapsregeringen förbehåller sig rätten att återkomma med synpunkter i ärendet om anledning till detta konstateras i ett senare skede.

Förslagets förhållande till landskapet

Enligt 18 § 6, 10, 21 och 22 punkterna hör allmän ordning och säkerhet, natur- och miljövård, vägtrafik samt näringsverksamhet till landskapets lagstiftningsbehörighet. Konsumentskydd, handelssjöfart, standardisering och utrikeshandel hör enligt 27 § 10, 13, 19 och 22 punkterna i självstyrelselagen till rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 21 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik samt lokala farleder för sjötrafik samt enligt 22 punkten i fråga om näringsverksamhet. Enligt 27 § 13 och 14 punkten har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om luftfart samt handelssjöfart och farleder för handelssjöfarten.

Enligt kommissionen är den rättsliga grunden för förslaget till ändring av utsläppsdirektivet artikel 192.1 miljö. Finska Statsrådet anser även att förslagets rättsliga grund är lämplig.

Landskapet har lagstiftningsbehörighet såväl avseende miljövård som näringsverksamhet i enlighet med 18 § 10 punkten och 18 § 22 punkten självstyrelselagen. I likhet med utsläppsrätter för luftfarten tillfaller lagstiftningsbehörigheten således landskapet. Behörigheten är fördelad så att förvaltnings- och lagstiftningsbehörighet följs åt och ansvaret för förvaltningen gällande de åländska aktörerna tillfaller landskapsregeringen. Om nuvarande upplägg tillämpas även för sjöfarten ansvarar Energimyndigheten i riket för det nationella registret vilket innefattar även de åländska aktörernas utsläppsrätter. Det är ännu inte fastställt vilken riksmyndighet som ska administrera utsläppshandeln för sjöfarten. Landskapsregeringen eller underlydande myndighet är ansvarig gällande tillsyn,

beslut och synpunkter gällande åländska aktörer. I nuvarande system ges Energimyndigheten i riket genom överenskommelseförordning befogenheter att i landskapet administrera uppgifter där åländska aktörer ingår i samma nationella register som övriga för bokföring av utsläppsenheter.

Landskapsregeringens ställningstagande till förslaget

Landskapsregeringen anser att tillämpningen av utsläppshandeln på sjötransporter bör genomföras på sätt som är ändamålsenligt med tanke på utsläppsminskningarna och beaktar medlemsstaternas konkurrenskraft.

Landskapsregeringen understryker att förslaget kan ha betydande konsekvenser för Finlands havskluster, vilket även inbegriper den för Åland mycket viktiga sjöfarten. Det är ännu inte klarlagt vem som ska hantera administrationen av de åländska aktörernas rätter. Om utsläppshandeln utvidgas till att omfatta sjöfarten påverkar förändringen en stor näringsgren i landskapet. Landskapsregeringen hänvisar till 59§ i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) gällande ikraftträdande av internationella förpliktelser. Det är av vikt att landskapsregeringen får kontinuerlig information gällande framskridandet av förslaget för att ha en god framförhållning gällande kännedom om utveckling och utformningen av kommande regelverk. Landskapsregeringen stöder även att tillämpningen av utsläppshandeln inom sjöfarten omfattar fartyg med en bruttodräktighet över 5 000. En eventuell utökning av handeln att omfatta fartyg även under den gränsen bör föregås av en analys gällande klimatpåverkan och vad det innebär för näringen som då skulle omfattas av en sådan åtgärd.

Efter att ha tagit del av rådets positioner kan landskapsregeringen konstatera att förslaget lägger en grund för ett fortsatt arbete för att minska utsläppen inom unionen. Gällande fördelning och användning medlemsstaternas auktionsintäkter bör dessa medel återföras till medlemsstaterna i sin helhet. De kommande Klimatåtgärderna innebär forskningsinsatser och nyinvesteringar inom flera områden. Stödfinansiering kommer därmed att vara betydelsefullt för positiv och skyndsamt utveckling.

Landskapsregeringen vill även understryka vikten av rådets ändringsförslag (10875/21 + ADD 1 - COM(2021) 551 final). Enligt artikel 12 föreslås att 3-d paragraf ger möjlighet för medlemsstaterna att fram till 31 december 2030 undanta passagerarfartyg som inte är renodlade kryssningsfartyg från kravet på utsläppsrätter vid resor mellan öar och fastlandet inom samma medlemsstat. Undantaget avser öar med en befolkning mindre än 200 000 stadigvarande invånare. Landskapsregeringen anser att ändringsförslaget är ändamålsenligt när det kommer till att säkerställa transporter till och från Åland, det i likhet med flera mindre öar inom EU. Landskapsregeringen önskar därför att Finland aktivt stöder och driver rådets ändringsförslag i syfte att artikel 12, paragraf 3-d även inkluderas i den slutliga direktivtexten.

Landskapsregeringen stöder arbetet med att minska utsläpp i EU och arbetar aktivt på flera områden i landskapet. Åland har goda förutsättningar gällande vind och sol. Bl.a. finns ambitionen att öka den lokala produktionen av förnyelsebar el med storskalig havsbaserad vindkraft samt etablering av solparker. Den havsbaserade vindkraften har stor potential och med Ålands strategiska läge mellan Sverige och Finland kan projekten bidra med positiva synergieffekter för flera parter. Parallellt med ökad andel förnyelsebar energiproduktionen genomförs energieffektiveringsåtgärder inom trafik, uppvärmning och företagssektorn.

Minister

Christian Wikström

Inspektör

Henrik Juslin

FÖR KÄNNEDOM

Landskapsregeringens specialsakkunniga i Bryssel

Ålands riksdagsledamot

Åländska assistenten vid Europaparlamentet

Enheten för rättsliga och internationella frågor

Lagberedningen

Ålands lagting